

Sprawy połączone C-403/04 P i C-405/04 P

Sumitomo Metal Industries Ltd

i

Nippon Steel Corp.

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich

Odwołanie — Konkurencja — Kartel — Rynek rur stalowych bez szwu —
Ochrona rynków krajowych — Ciężar dowodu i postępowanie dowodowe —
Czas trwania postępowania przed Sądem

Opinia rzecznika generalnego L.A. Geelhoeda przedstawiona w dniu 12 września 2006 r.	I - 734
Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 25 stycznia 2007 r.	I - 785

Streszczenie wyroku

- 1. Odwołanie — Zarzuty — Błąd w ustaleniach faktycznych — Niedopuszczalność — Kontrola oceny dowodów przez Trybunał — Wykluczenie, z wyjątkiem przypadku ich przeinaczenia (art. 225 WE; statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 51)*

2. *Konkurencja — Postępowanie administracyjne — Decyzja Komisji stwierdzająca naruszenie polegające na zawarciu porozumienia o charakterze antykonkurencyjnym (art. 81 ust. 1 WE)*
3. *Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Dowód (art. 81 ust. 1 WE)*
4. *Odwołanie — Zarzuty — Niewystarczające lub sprzeczne uzasadnienie — Dopuszczalność*
5. *Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Dowód*
6. *Odwołanie — Zarzuty — Zarzut skierowany przeciwko elementowi uzasadnienia wyroku niepotrzebnemu dla uzasadnienia jego sentencji — Zarzut nieistotny dla sprawy*
7. *Postępowanie — Czas trwania postępowania przed Sądem — Rozsądny termin — Kryteria oceny*

1. W przypadku odwołania Trybunał nie jest właściwy do ustalania okoliczności faktycznych ani też zasadniczo do badania dowodów, które Sąd dopuścił na poparcie tych okoliczności. Jeżeli bowiem dowody te uzyskano w prawidłowy sposób przy poszanowaniu ogólnych zasad prawa i wymogów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego, wyłącznie do Sądu należy ocena, jaką wagę należy przypisać przedstawionym dowodom. Ocena ta nie stanowi więc, z wyłączeniem przypadków przeinaczenia tych dowodów, zagadnienia prawnego podlegającego kontroli Trybunału.

dokonanych przez Sąd obejmują w szczególności nieprawidłowość jego ustaleń wynikającą z akt sprawy, przeinaczenie dowodów, ich kwalifikację prawną, a także kwestię poszanowania zasad dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego.

W tym zakresie to, czy Sąd zastosował właściwy przepis prawa w trakcie badania dowodów, stanowi kwestię prawną.

Uprawnienia kontrolne Trybunału w odniesieniu do ustaleń faktycznych

Nie jest tak natomiast w przypadku oceny Sądu, zgodnie z którą dowody nie były dwuznaczne, wprost przeciwnie — ich

dokładność i zgodność pozwoliła nabrać przekonania o popełnionym naruszeniu.

Podobnie ocena Sądu, zgodnie z którą oświadczenia należy uznać za dokładne dowody, również co do zasady nie może być kwestionowana przed Trybunałem.

(por. pkt 38–40, 56, 64, 65, 100, 101)

2. W przypadku gdy Komisja zdołała zebrać dowody w postaci dokumentów w celu poparcia zarzucanego naruszenia i gdy dowody te okazały się wystarczające, aby wykazać istnienie porozumienia o charakterze antykonkurencyjnym, nie ma konieczności badania, czy przedsiębiorstwo, któremu zarzucane jest popełnienie naruszenia, miało w tym porozumieniu interes handlowy.

spotkania te mają na celu zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji i zmiernają w ten sposób do sztucznej regulacji rynku. W takim przypadku, w celu udowodnienia udziału danego przedsiębiorstwa w kartelu wystarczy, aby Komisja wykazała, że to przedsiębiorstwo uczestniczyło we wspomnianych spotkaniach, podczas których zostały zawarte porozumienia o charakterze antykonkurencyjnym. Jeśli uczestnictwo w takich spotkaniach zostanie wykazane, to na tym przedsiębiorstwie spoczywa obowiązek przedstawienia dowodów, które mogą świadczyć, że jego udziałowi w tych spotkaniach w najmniejszym stopniu nie przyświecał cel antykonkurencyjny, poprzez wykazanie, że poinformowało ono swoich konkurentów o tym, że uczestniczy w tych spotkaniach w innym aniżeli oni celu.

Racją leżącą u podstaw tej zasady jest, że gdy dane przedsiębiorstwo wzięło udział w takim spotkaniu, nie odcinając się publicznie od jego przebiegu, pozwala ono w ten sposób pozostałym uczestnikom porozumienia zakładać, że uczestniczy ono w porozumieniu będącym skutkiem takiego spotkania oraz że będzie go przestrzegać.

(por. pkt 46–48, 58, 74)

W szczególności jeśli chodzi o porozumienia o charakterze antykonkurencyjnym podczas spotkań konkurujących ze sobą przedsiębiorstw, naruszenie art. 81 ust. 1 WE ma miejsce, gdy

3. Jest normalne, że działania, które obejmują te praktyki i porozumienia, mają miejsce poza prawem, że spotkania

odbywają się potajemnie, a dokumentacja z tym związana jest ograniczona do minimum. Z tego wynika, że nawet jeśli Komisja odkryje dokumenty świadczące wyraźnie o bezprawnym nawiązaniu kontaktu pomiędzy przedsiębiorstwami — będą one zazwyczaj jedynie fragmentaryczne i odosobnione, i dlatego często będzie konieczna rekonstrukcja poszczególnych elementów w drodze dedukcji. Dlatego też w większości przypadków istnienie praktyki lub porozumienia antykonkurencyjnego musi być wywnioskowane na podstawie pewnej liczby zbieżnych okoliczności oraz wskazówek, które razem ujęte mogą stanowić, wobec braku innego spójnego wytłumaczenia, dowód naruszenia reguł konkurencji.

O ile bowiem rzeczywiście w świetle zasady domniemania niewinności istnienie wątpliwości powinno przemawiać na korzyść przedsiębiorstw, którym zarzuca się naruszenie, o tyle jednak nic nie stoi na przeszkodzie stwierdzeniu naruszenia, gdy tylko jego istnienie zostanie wykazane.

(por. pkt 51, 52)

4. Kwestia, czy uzasadnienie wyroku Sądu jest wewnętrznie sprzeczne lub

(por. pkt 106)

niewystarczające, stanowi zagadnienie prawne, które jako takie może zostać podniesione w ramach odwołania.

(por. pkt 77)

5. Oświadczenie złożone przez przedstawiciela spółki i przyznające istnienie naruszenia popełnionego przez tę spółkę pociąga za sobą znaczne ryzyko prawne i handlowe, co powoduje, że bardzo mało prawdopodobne jest, by nastąpiło ono bez posiadania przez niego informacji dostarczonych przez pracowników tej spółki, którzy mieli bezpośrednią wiedzę o zarzucanych okolicznościach faktycznych. W tych okolicznościach brak bezpośredniej wiedzy samego przedstawiciela spółki o okolicznościach faktycznych nie wpływa na moc dowodową, którą Sąd mógł przyznać takiemu oświadczeniu.

(por. pkt 103)

6. W ramach odwołania zarzuty skierowane przeciwko nieistotnym punktom uzasadnienia wyroku Sądu powinny zostać z miejsca odrzucone, jako że nie mogą one prowadzić do jego uchylecia.

7. Ogólna zasada prawa wspólnotowego wywodząca się z art. 6 ust. 1 europejskiej konwencji praw człowieka, zgodnie z którą każdy ma prawo do rzetelnego procesu sądowego, a w szczególności prawo do procesu w rozsądnym terminie, ma zastosowanie w ramach środka zaskarżenia skierowanego przeciw decyzji Komisji nakładającej na dane przedsiębiorstwo grzywnę z tytułu naruszenia prawa konkurencji.

Rozsądny charakter terminu powinien być oceniany na podstawie okoliczności właściwych dla każdej sprawy, a w szczególności znaczenia sporu dla zainteresowanej strony, złożoności sprawy oraz zachowania strony skarżącej i właściwych władz.

W tym kontekście wykaz tych kryteriów nie jest wyczerpujący i ocena kwestii rozsądnego charakteru terminu nie wymaga systematycznej analizy okoliczności sprawy pod kątem każdego z nich, jeżeli długość postępowania wydaje się uzasadniona jednym z tych kryteriów. Zatem złożoność sprawy, która charakteryzuje się wniesieniem licznych skarg w różnych językach postępowania, które musiały być rozpatrywane równoległe i które wymagały dogłębnego postępowania dowodowego, może zostać uznana za usprawiedliwiającą postępowanie na pierwszy rzut oka zbyt długotrwałe.

(por. pkt 115–117, 121)